

Särskild prövning

Svenska

Av olika anledningar kan det hända att man behöver pröva för ett betyg: Man kanske var sjuk en stor del av kursen och missade för mycket för att få betyg; kanske var det länge sedan man gick gymnasiet och nu vill man in på högskolan; kanske var man inte jättemotiverad när man var yngre och vill ta igen det som vuxen.

Det är viktigt att veta att en prövning inte är något snabbt sätt att få ett betyg. Det kräver goda förberedelser och att man har en god arbetsdisciplin, för man läser in kursen på egen hand, bara med visst stöd från en handledare. Därför är det viktigt att vara ute i god tid och vara beredd att lägga ner ordentligt med arbete.

Räkna med att själva prövningen tar minst två halvdagar i anspråk. Du ska också träffa din handledare för att gå igenom uppgifter, instruktioner och kriterier innan du sätter igång och ha kontakt med denne via e-post och telefon under prövningsperioden.

INFORMATION ANGÅENDE SÄRSKILD PRÖVNING I SV B

Kurs/poäng: Svenska B, 100 poäng

Kurskod: SV1202

Allmänt

I Svenska B-kursen ges ett betyg. Prövningen omfattar en skriftlig del och en muntlig del. I samband med det skriftliga provet skall du lämna en lista över vald skön- och kurslitteratur. Listan skall vara komplett och litteraturen väl inläst.

Skriftlig del

Den skriftliga delen består av följande moment:

- Uppsatsprov (fem tim). Inför provet läser du ett texthäfte med artiklar och skönlitteratur, som du refererar, analyserar och argumenterar för/emot i din uppsats. Uppsatsen behandlar i texthäftet ett bestämt tema, som du får ta del av ca en vecka före provet.
- Litteraturprov; litteraturhistoria, litteraturanalys, recension av skönlitteratur
- Prov på svenska språkets utveckling fram till våra dagar. (de väsentliga dragen)
- Inlämning av ett skriftligt fördjupningsarbete i ett litterärt eller språkligt ämne. Med litterärt avses till exempel manligt och kvinnligt i litteraturen, en genrebeskrivning (kriminalromaner, äventyrsromaner) i historiskt perspektiv. Med språkligt avses till exempel manligt och kvinnligt språk, lånord i svenskan, dialekter i vår tid, sociala skillnader i språket idag. För utformande av detta arbete se bifogad mall.

Muntlig del

Den muntliga prövningen sker i en mindre grupp för en prövningsförrättare jämte en medbedömare och tar cirka två timmar. I förhöret prövas din förmåga att använda språket i tal, dina kunskaper om språket samt dina kunskaper i litteratur och litteraturanalys.

Till den muntliga prövningen skall du också ha förberett en ca fem minuter lång argumentation om ett valfritt ämne och en ca tio minuter lång presentation av ditt fördjupningsarbete i ett litterärt eller språkligt ämne. Använd audiovisuella hjälpmedel, dock utan att dessa blir ett dominerande inslag.

Kurslitteratur

Välj mellan dessa läromedelspaket

1. Jansson, Levander HANDBOK Svenska språket, Almqvist&Wiksell
Skoglund, Svante Texter & tankar Litteraturen Antiken-1900-talet +
Texter & tankar Litteraturen 1900-talet, Gleerups
2. Ekengren, Hans-Erik Ekengrens svenska Språkbok A &B
Ekengren, Hans-Erik. Ekengrens svenska Litteraturbok 1 och Litteraturbok 2
Natur och Kultur
3. Ekengren, Hans-Erik Ekengrens svenska Språkbok A &B
Litteraturhistoria, Dialog (marmorerad), Natur och Kultur
Antologi 1, 2, 3, Dialog, Natur och Kultur

Litteraturlista - obligatorisk litteratur

Renässansen 1500-1600-tal

Cervantes Utdrag ur Don Quijote

Shakespeare: Ett helt drama: t.ex. Hamlet eller Macbeth

Upplysningen 1770-tal

Swift Utdrag ur Gullivers resor

Defoe Utdrag ur Robinson Crusoe

Voltaire Utdrag ur Candide

Bellman Fredmans epistlar (välj dem som finns i antologin)

Lenngren Pojkarne, Några ord till min kära dotter...

Romantiken

J.W.von Goethe utdrag ur Den unge Werthers lidanden

Stagnelius: Näcken, Till Förruttnelsen

E.A. Poe novell t.ex. Det skvallrande hjärtat

Realism / Naturalism 1800-tal

Dickens: utdrag ur Oliver Twist

Zola utdrag ur Thérèse Raquin

Baudelaire: Kadavret

Strindberg: Ett helt drama t.ex. Fröken Julie

utdrag ur Röda rummet och Tjänstekvinnans son

Lagerlöf: Herr Arnes penningar eller En herrgårdssägen (hela romanen)

Fröding: Den gamla goda tiden, Våran prost

1900-tal

Kafka: En hel roman t.ex. Förvandlingen

Lagerkvist: Ångest, ångest är min arvedel, Det är vackrast när det skymmer

Söderberg: Pälsen

Södergran: Dagen svalnar, Landet som icke är, Vierge moderne

En valfri roman av till exempel:

Ernest Hemingway
Toni Morrison
Kenzaburo Oe
Virginia Wolf
Xingjian Gao
Kerstin Ekman
Per-Anders Fogelström
Harry Martinson
Moa Martinson
Pär Lagerkvist
Maj-Gull Axelsson

Prövningen sker i följande ordning:

1. Vid första provningstillfället skriver du uppsatsen (fem timmar).
2. Vid andra provningstillfället skriver du prov i litteratur- och språkhistoria. I litteraturprovet ingår en recension på en av de romaner/dramer du läser. Läraren väljer ut en av de obligatoriska. (fem timmar)
3. Vid det tredje och sista tillfället äger ett muntligt förhör på litteratur- och språkhistoria rum. Vid detta tillfälle håller du också din muntliga presentation av fördjupningsarbetet och din argumentation. (två timmar)

Det andra och tredje provningstillfället äger rum ca en vecka efter det första, enligt gemensam överenskommen tid mellan läraren och eleven.

INFORMATION ANGÅENDE SÄRSKILD PRÖVNING I SV A

Kurs/poäng: **Svenska A**, 100 poäng

Kurskod: SV1201

Allmänt

I Svenska A-kursen ges ett betyg. Prövningen omfattar en skriftlig del och en muntlig del.

Skriftlig del

Den skriftliga delen består av följande moment:

- En berättande och beskrivande uppsats för en given och överenskommen målgrupp.
- En sammanfattning av innehållet i faktatext i form av skriftligt referat.
- En recension där du ska kunna framföra synpunkter på både språk och innehåll i skönlitterära verk.
- Ett skriftligt debattinlägg där du ska kunna framföra egna åsikter och argumentera för dem.
- Ett fördjupningsarbete avsett att ge en fördjupad kunskap om eller färdighet i ett eget valt område. Exempel på fördjupningsområden: grammatik; ordklasser/satsdelar, presentationsteknik/retorik, lästräning/skönlitteratur och faktatexter, skrivträning/ variation i ordval och meningsbyggnad. m.m. Ditt fördjupningsarbete bör ha ett omfång på 4-6 sidor datorskriven text. För utformande av detta arbete se bifogad mall.
- Ett litteraturprov på antikens litteratur.

Muntlig del

Den muntliga prövningen sker i en mindre grupp för en prövningsförrättare jämte en medbedömare och tar cirka två timmar. I förhöret prövas din förmåga att använda språket i tal, din förmåga att samtala om dina texter och diskutera skönlitteratur från olika tider och kulturer.

- En ca 10 minuter lång presentation av ditt fördjupningsarbete.
- En ca 15 minuter lång diskussion om medeltidens litteratur, den europeiska såväl som den nordiska.
- Du ska ha läst om olika litterära genrer och att ha läst texter ur minst två olika teman, från olika tider och kulturer, för att diskutera innehåll och budskap. Exempel på sådana teman är: resor, mod, kärlek, relationer.
- Du ska ha läst minst två hela romaner av författare som skriver i olika genrer. Välj efter eget intresse romaner som har ett intressant budskap, som du vill diskutera. Se lista med förslag nedan.

Kurslitteratur

Välj mellan dessa läromedelspaket

1. Litteraturhistoria, Dialog (marmorerad)
Antologi 1, från Gilgamesh till Agneta Horn, Dialog
2. Jansson, Levander HANDBOK Svenska språket, Almqvist&Wiksell
Skoglund, Svante Texter & tankar Litteraturen Antiken-1900-talet +
Texter & tankar Litteraturen 1900-talet,
Gleerups
3. Ekengren, Hans-Erik Ekengrens svenska Språkbok A &B
Ekengren, Hans-Erik. Ekengrens svenska Litteraturbok 1 och Litteraturbok 2
Natur och Kultur

Förslag på romaner

Den gamle och havet av Ernest Hemingway
Mannen utan öde av Imre Kertész:
Musselstranden av Marie Hermansson
Jenny av Jonas Gardell
Silke av Baricco, Alessandro
Passionsfrukten av Kavel Glastra van Loon
Ingen mänska - en ö av Louise Boije af Gennäs
Blod är tjockare än vatten av Astrid Trotzig
Det bästa av två världar av John O Farrell
Morden på Rue Morgue av Edgar Allan Poe
Mina drömmars stad av Per Anders Fogelström
Mor gifter sig av Moa Martinsson
Kallocain av Karin Boye

Litteraturlista - obligatorisk litteratur

Antiken

Ett helt antikt drama Kung Oidipus av Sofokles eller Medea av Euripides eller
Lysistrate av Aristofanes
Utdrag ur Homeros Iliaden och Odysseen
Antologins dikter av Sapfo

Medeltiden

Dante utdrag ur Den gudomliga komedien
Boccaccio novell ur Decamerone
Utdrag ur Tristan och Isolde
Isländsk saga utdrag ur Gunnlaug Ormstungas saga, Hvrinkel Frösgodes saga eller
Egil Skallagrimssons saga
Isländsk diktning Havamal, Voluspa
Valfri medeltida ballad

Prövningen sker i följande ordning:

1. Vid första tillfället skriver du en uppsats. Du skriver också ned en egen språklig kommentar om tänkt målgrupp och stilnivå för din uppsats. Du skriver även ett referat och ett debattinlägg.
2. Vid andra tillfället skriver du ett prov på antikens litteratur. Dessutom skriver du en recension på en av de romaner du läser.
3. Det tredje och sista tillfället diskuterar vi romanerna och de skönlitterära texterna som behandlar två olika teman och jämför deras stil och budskap. Vid detta tillfälle leder du även diskussionen kring medeltidens litteratur. Du får gärna använda dig av tekniska hjälpmedel; tavla och overhead om du vill. Du presenterar även ditt fördjupningsarbete muntligt. Du har ett enkelt manus till hjälp.